

Betydelsen av det hebreiska ordet *chamas* – *våld, orättfärdighet*

Ordet chamas används i samband med flodberättelsen i 1 Mos 6:11 då det konstateras att hela jorden var full av chamas: Ordet översätts ofta våld, men jag översätter det orättfärdighet. Ordet kan avse all slags orättfärdighet, inklusive, men inte i regel, fysiskt våld.

Så här översätter jag versen:

*Men fördärvad var jorden inför Guds ansikte
Ja, fylld var jorden av orättfärdighet (chamas)*

**Detta är ett utdrag ur mitt arbete:
Noachs fortsatta historia: En analys och kommentar av 1 Mos 6:9–
9:29. Kapitel 2.1.6 samt bilaga 2.**

Länk till mitt arbete som hittas på min hemsida www.urhistorien.com :
<https://torejungerstamdotcom3.files.wordpress.com/2018/01/noachs-toledot-gt-och-tvc3a5-kc3a4llor-upplaga-2.pdf>

Chamas – Orättfärdighet

Ordet *chamas* (uttalas med ett inledande ljudande/frikativt h) översätts ofta med våld men inbegriper även när den rike utnyttjar den fattige på ett felaktigt sätt. *Chamas* kan också användas för annat orättfärdigt skrupellöst beteende.¹ Cassuto menar att *chamas* betecknar allt som inte är rättfärdigt. *Chamas* behöver inte ha med fysiskt våld att göra. Rättfärdighet kan ibland anges som en motsats till *chamas* och här kontrasteras Noachs rättfärdighet med den orättfärdighet som jorden i övrigt är full av.²

Jag har själv gått igenom alla tillfällen som *chamas* används i GT och slutsatsen är entydig. *Chamas* används för orättfärdighet av olika slag. Det används för allmän orättvisa eller orättfärdighet. Det används för orättfärdighet som har med hur den rike eller mäktige på ett felaktigt sätt utnyttjar de svagare i samhället. Det har med munnens orättfärdighet att göra, alltså falskt vittnesbörd. Men *chamas* kan innebära också just den typen av orättfärdighet som våld är. På basis av min genomgång som jag redovisar i bilaga två blir det tydligt att det är ett misstag att mekaniskt översätta ordet med våld. Orättfärdighet är vad som avses och olika nyanser av den.

Bilaga 2: Analys av betydelsen av ordet chamas som ofta översatts "våld"

Jag noterar vilket ord som är *chamas* med fet stil.³

1. *Chamas* avser något orättvist, något som sker utan att man förtjänar det, det drabbar orättfärdigt

*Då sade Saraj till Abram: "Den **orätt** jag utsätts för skall komma över dig. Jag lade själv min slavinna i din famn, men när hon märkte att hon var havande började hon förakta mig. HERREN skall döma mellan mig och dig." (1 Mos 16:5 SFB)*

I följande fall har *chamas* översatts våld, men då noterar man inte att Job här protesterar mot Guds orättvisa behandling av honom. Det är den orättfärdiga behandlingen Job ropar mot, inte våld i allmänhet.

*Om ni ändå vill förhäva er mot mig och använda min förnedring emot mig, ⁶ så skall ni veta att Gud har gjort mig orätt och spänt sitt nät omkring mig. ⁷ Jag ropar mot **våldet** men får inget svar, jag ropar, men där finns ingen rättfärdighet. ⁸ Han har spärrat min väg så att jag ej kommer fram, över mina stigar lägger han mörker. ⁹ Han har klätt av mig min ära och tagit kronan från mitt huvud. ¹⁰ Han bryter ner mig från alla sidor, så att jag går under. Han rycker upp mitt hopp som vore det ett träd. (Job 19:5–10 SFB)*

---

¹ Amos 6:1–3. Wenham 1987, 171; Westermann 1994, 416; Waltke 2001, 134; Walton 2001, 307.

² Så anser även: Sarna 1966, 52; 1989 51; Von Rad 1972, 127; Cassuto 1992, 52–53..

³ Andra ställen där *chamas* förekommer är: 2 Sam 22:3; Ps 7:17; 18:48; 25:19; 58:2; 72:14; 74:18; 140:2, 12; Ords 3:31; 13:2; Jes 59:6; Hab 1:2; Mal 2:16.

2. Allmän orättfärdighet

*Han fick sin grav bland de gudlösa, fick vila bland ogärningsmän, fastän han **aldrig hade gjort något orätt**, aldrig tagit en lögn i sin mun. (Isa 53:9 S00)*

*Och han sade till mig: "Du människobarn, ser du detta? Men du skall få se ännu flera styggelser, större än dessa." ¹⁶ Och han förde mig till den inre förgården till HERRENS hus, och se, vid ingången till HERRENS tempel, mellan förhuset och altaret, stodo vid pass tjugofem män, som vände ryggarna åt HERRENS tempel och ansiktena åt öster, och som tillbådo solen i öster. ¹⁷ Och han sade till mig: "Du människobarn, ser du detta? Är det icke nog för Juda hus att bedriva de styggelser som de här hava bedrivit, eftersom de nu ock hava uppfyllt landet med **orätt** och åter hava förtörnat mig? (Hes 8:15 S17)*

*Och säg till folket i landet: Så säger Herren, HERREN om Jerusalems invånare i Israels land: De skola äta sitt bröd med oro och dricka sitt vatten med förfäran; så skall landet bliva ödelagt och plundrat på allt vad däri är, för den **orätts** skull som alla dess inbyggare hava övat. (Hes 12:19 S17)*

*Du var oförvitlig i allt vad du gjorde, från den dag du blev skapad till dess att orätt kom i dagen hos dig. ¹⁶ Din vidlyftiga köpenskap drev dig till **våld** och synd. Då förvisade jag dig från gudaberget och jagade bort dig, beskyddande kerub, från de gnistrande stenarna. ¹⁷ Din skönhet gjorde dig högmodig, och du förödde din vishet och storhet. Då kastade jag dig ner till marken och lämnade dig att beskådas av andra kungar. (Hes 28:15 S00)*

*Ve de trygga på Sion, de självsäkra på Samarias berg, de förnämsta bland förstlingsfolket, dem som Israels hus brukar vända sig till! ² Drag bort till Kalne och se efter, gå därifrån till Stora Hamat och far sedan ner till filistéernas Gat. Är de bättre än rikena här, eller är deras område större än ert område? ³ Ni skjuter den onda dagen bort ifrån er, men låter **våldet** härska hos er. ⁴ Ni vilar på soffor av elfenben och sträcker lättjefullt ut er på era bäddar. Ni äter lamm ur hjorden och kalvar från gödstallet. ⁵ Ni skrålar era visor till harpans ljud och tänker ut nya musikinstrument som David. ⁶ Ni dricker vin ur stora skålar och smörjer er med salvor av finaste olja, men bekymrar er inte om Josefs skada. (Amos 6:1 SFB)*

*Både människor och djur skall klä sig i säcktyg. Må var och en ropa till Gud av all kraft och vända om från sin onda väg och från **den orätt** han gör (Jona 3:8 SFB)*

Gud giver mig till pris åt orättfärdiga människor och kastar mig i de ogudaktigas händer. ¹² Jag satt i god ro, då krossade han mig; han grep mig i nacken och slog mig i smulor. Han satte mig upp till ett mål för sina skott; ¹³ från alla sidor träffa mig hans pilar, han genomborrar mina njurar utan förskoning, min galla gjuter han ut på jorden. ¹⁴ Han bryter ned mig med stöt på stöt, han stormar emot mig såsom en kämpe. ¹⁵ Säcktyg bär jag hopfäst över min hud, och i stoftet har jag måst sänka mitt horn. ¹⁶ Mitt

*anlete är glödande rött av gråt, och på mina ögonlock är dödsskugga lägrad.¹⁷ Och detta, fastän **våld** ej finnes i mina händer, och fastän min bön är ren! (Job 16:11 S17)*

*Den **orättrådige** förför sin nästa och leder honom in på en väg som icke är god. (Pro 16:29 S17)*

3. Orättfärdighet i affärerna. Orättfärdighet vore en mycket bättre översättning.

*Finns det ännu i den ogudaktiges hus skatter som förvärvats genom orätt, eller ett alltför litet efa-mått, värt att förbannas?¹¹ Vore jag rättfärdig om jag tillät orätt våg och falska vikter i väskan?¹² Eftersom de rika i staden är fulla av **våld**, och de som bor där talar lögn och har en falsk tunga i sin mun, (Mika 6:10 SFB)*

*På dagen för Herrens offerfest skall jag straffa stormän och prinsar och alla som klär sig i utländsk dräkt.⁹ Den dagen skall jag straffa alla som hoppar över tempeltröskeln och som fyller sin herres hus med **våld** och svek. (Sef 1:8 S00)*

4. Rika utnyttjar fattiga orättfärdigt

*Så säger Herren Gud: Israels furstar, nu är det nog! Upphör med **våld** och förtryck, handla rätt och rättfärdigt, sluta att driva mitt folk från gård och grund, säger Herren Gud. (Hes 45:9 S00)*

5. Högfärd och allmän brist på gudsfruktan

*De vet inte av några hinder, deras hull är fett och frodigt.⁵ De råkar inte i nöd som andra, de lider inte som människor gör.⁶ Därför är högfärden deras halskedja och **våldet** den dräkt de bär.⁷ Deras ögon tittar fram ur fetman, deras inbilskhet är utan gräns.⁸ De hånar och talar ondsint, överlägset och hotfullt. (Psa 73:4 S00)*

6. Motsatsen till den rättfärdige

*HERREN prövar den rättfärdige, men den ogudaktige och den som älskar **våld**, dem hatar hans själ. (Psa 11:5 SFB)*

7. Orättfärdigt tal och falska vittnesmål

Välsignelser är på den rättfärdiges huvud, **våld** täcker de ogudaktigas mun. (Ords 10:6 SFB)⁴

Den rättfärdiges ord är en källa till liv, de ondas ord gömmer **oförd**. (Ords 10:11 S00)

Du skall inte sprida ett falskt rykte. Du skall inte stödja den ogudaktige genom att bli ett **falskt vittne**. (2 Mos 23:1 SFB)

Om ett **falskt vittne** träder upp mot någon för att vittna mot honom angående något brott, (5 Mos 19:16 SFB)

Falska vittnen träder fram. Man förhör mig om det jag inte vet, (Ps 35:11 S00)

Överlämna mig inte åt mina ovänners illvilja, ty mot mig uppträder **falska vittnen** som andas våld. (Ps 27:12 SFB)

8. Här var felet att de inte gjorde något utan bara stod bredvid och glädde sig. Det var främlingar som anföll och bar bort bytet

...för **våld** mot din broder Jakob skall du höljas i skam och utplånas för all framtid. Den dagen du höll dig undan, den dagen främlingar förde bort hans rikedomar och utlänningar drog in genom hans portar och kastade lott om Jerusalem, då var du själv som en av dem. (Oba 1:10-11 S00)

9. Här är det orättfärdiga relaterat till våld

Detta skedde för att **våldet** mot Jerubbaals sjuttio söner skulle bli hämnat och för att deras blod skulle komma över deras bror Abimelek som dödade dem, och över männen i Sikem, som hade hjälpt honom att döda sina bröder. (Dom 9:24 SFB)

Gör i ordning kedjorna, ty landet är fullt av blodsutgjutelse och staden är full av **våld**. (Hes 7:23 SFB)

"Må det **våld** som har drabbat mig och mitt kött komma över Babel", säger kvinnan som bor i Sion. "Må mitt blod komma över Kaldeens invånare", säger Jerusalem. (Jer 51:35 SFB)

Du har fört mig ut från mina fiender du har upphöjt mig över mina motståndare, och räddat mig från **våldsmän** (2Sa 22:49 SFB)⁵

---

⁴ בְּרִכּוֹת לְרֵאשִׁי וְפִי יְשׁוּעִים יִכְסֶה הַמָּס

⁵ Ps 18:49 innehåller samma ord.

*Alla kommer de för att utöva **våld**, stridslystna rycker de fram och samlar fångar som sand. (Hab 1:9 SFB)*

*Egypten skall bli en ödemark och Edom en öde öken, därför att de har brukat **våld** mot Juda folk och utgjutit oskyldigt blod i deras land. (Joel 3:19 SFB)*

*Simeon och Levi är bröder. **Våldet** är deras vapen. (Gen 49:5 SFB)*

Slutsatsen är således att *chamas* kan avse fysiskt våld, men oftast avses annan orättfärdighet.